

הגיוס

היה לי קשה להשתלט על הפעילות המהירות של לבי. כנראה די התרגשתי. עליתי במהירות במדרגות ועצרתי בקומה השנייה. הבניין היה צנוע, קטן. לא היו יותר קומות. חיפשתי על הדלת איזה סימון, לוחית כלשהי. שום דבר. כיצד אדע אם הגעתי בכלל אל הכתובת הנכונה?

דירה אחת בלבד הייתה בקומה זו. בפתק שבידי היה כתוב: "קומה ב'". למרות הספק, נקשתי קלות על הדלת. היא הייתה צבועה בצבע כהה, מעין צהוב מלוכלך ומתקלף.

שקט מוחלט. איש לא ענה לנקישתי. המתנתי רגע. אולי אוותר על כל העניין ואחזור לירושלים? מה אני צריך את העסק הזה, הכול פה כל כך מוזר...

ואז קול שקט נשמע עונה כלאחר יד: "יבוא".

לקחתי נשימה ארוכה ועמוקה – שלא יחושו בפעימות לבי, הרי אמור אני להיות בחור רציני, שנושא על כתפיו אחריות כבדה בלי שום ריגושים והתרגשויות.

לחצתי בהיסוס על ידית הדלת.

הדירה הייתה באחד הבניינים במשרד הביטחון. ושוב, נמלכתי בדעתי: האם להתחרט? עדיין אפשר. די לרדת במדרגות ולצאת לרחוב. אבל חוש ההרפתקנות שלי היה חזק יותר. אי שם, עמוק בלב, הרגשתי שפרק חיים חדש נפתח בפניי ברגע זה. זהו לא סתם מקום, לא אל משרד כלשהו אני בא. אל גוב האריות ממש אני נכנס. ידעתי שעם פתיחת הדלת הזו, חיי לא יהיו עוד כשהיו. ברגע שאומר כן, גם אני אגיע אל אותה פינה מיוחדת, סודית ופלאית, השמורה רק לאמיצים ולנועזים. ומי אמר שאיני אמיץ? אמיץ אני, הרי משום דבר איני מתיירא. גם בירושלים וגם אחר כך בקיבוץ הגדירו אותי אחד שלא פוחד מכלום, בחור נועז!

בטרם הספקתי להשליט סדר במחשבותיי הנרגשות נפתחה פתאום הדלת.

מישהו פתח אותה עבורי ובזה הסתיימו התלבטויותיי.

ניצבתי עם פיק ברכיים מסוים מול מישהו שפתח הרגע בעמוד הראשון של ספר חיי החדש – ספר השורות האפורות של המוסד. פסעתי פנימה.

“בוקר טוב, בחורצ'יק”, קידם אותי זה שפתח לי את הדלת, “כנס, כנס נא חביבי. כולנו מחכים לך”. פתח מכסה עור של שעון הנתון בצמיד עור והציץ במחוגים. “הממ... חמש דקות לפני הזמן. הקדמת קצת. תמיד טוב להקדים כמה דקות מאשר לאחר. נכון, חברים?”, פנה בשאלה אל היושבים בחדר.

חיוכו הרחב, מסביר הפנים, ועיניו הבהירות והטובות הפיגו בבת אחת את המתח שלי. הוא הצביע על כיסא פנוי והזמין אותי לשבת. סקרתי, בזווית העין, את הנוכחים האחרים. היו שם עוד שני ברנשים נוסף על זה שדיבר אליי. הם המשיכו לשוחח על משהו, ואני ניסיתי לעקוב אחר שיחתם. לא הבנתי דבר. הבנתי רק שלאיש שקיבל את פניי קוראים יצחק. הוא היה כבן חמישים, שיער ראשו דליל, שביל ישר משוך מצדה השמאלי של בלוריתו, שתפקידה היה כנראה לכסות את אזור הקרחת. היה זה איש סמכותי המטיל מורא ויראת כבוד על העובדים במחיצתו.

“חבר'ה”, אמר יצחק, “שמתם לב למי שנכנס עכשיו? מי שמצטרף אלינו היום הוא טלית שכולה תכלת. אמרתי לכם שתהיו מבסוטים. בחור שהוא אוצר של ממש לשירות שלנו”. ומיד פנה אלי: “נכון שכולם תמיד מרוצים ממך?”.

נבוכותי ולא ידעתי מה לענות. "רק שלא תאכזב אף פעם, שיהיה ברור: כאן, בלי כישלונות". שתקתי. הוא הניח לי, קם והלך אל החלון, השקיף לו החוצה ושתק אף הוא.

שני הגברים האחרים שהיו שם אמרו משהו בלחישה. אי אפשר היה לשמוע אף מילה מהנאמר ביניהם. הצעיר, זה שחברו קרא לו בשם זבולון, היה רחב כתפיים. הוא לבש חולצה כחולה דהויה ומעגלים רחבים של זיעה הצטיירו תחת בית שחיו. על שורש אפו היו שמוטים משקפיים בעלי מסגרת חומה, עבה וכבדה. לפניו הייתה ארשת של ספק כעס ספק רצינות תהומית.

לחישותיהם פסקו. פינחס, המבוגר מבין השניים, השתתק. השיחה נפסקה כאילו המתינו למשהו. יצחק נטש את החלון שלו ובצעד זריז ניגש אליי.

"בוא, מה אתה עומד עדיין? שב כאן לידי". ובחיוך נפלא, המנוגד כל כך לארשת המפחידה והרצינית שלו, הוסיף: "אל דאגה, אנו נשמור עליך! נשמור עליך שלא תברח לנו... נו, שב פה כבר!", וטפח על כיסא מתקפל שניצב על ידו. התיישבתי.

"שב לך בניחותא, בחורצ'יק. תישען יפה, חביבי. אל תדאג, אתה בין חברים". הוא הושיט לי יד גדולה, גרומה. אצבעותיו הפתיעו את ידי הימנית בלחיצת ברזל ופתאום חשתי בנוח.

"טוב, דבר ראשון נעשה לך הכרה עם הנוכחים. חברים, בבקשה, הכירו: זה הבחור שסיפרתי לכם עליו. קוראים לו יעקב כהן. מן הפלמ"ח. הוא ירושלמי אסלי, את זה רואים מרחוק. אבל לא הביא איתו את הסוודר. חה, חה, חה... מי קורא לו יעקב? אף אחד! אפילו לא אמו. הוא יעקובה. מאוד אוהב הוא את חג הפורים, פשוט מעולה בתחפושות. אף אחד לא יכיר אותו ולא יזהה אותו. פעם התחפש לערבייה ומאז החברים העניקו לו את הכינוי 'יעקובה'. וזהו, מאז אף אחד לא קורא לו יותר 'יעקב'. אפילו לא שם בירושלים, עיר הקודש. יעקובה שמו, וכך יישאר לכל דבר ועניין. שום דבר אחר אינו בר־תוקף. הכינוי הולם אותו דווקא. מה דעתכם?"

דבריו המבודחים כווננו כנראה אל הנוכחים, כדי שיחייכו משהו, אבל הם רציניים, שתקו להם.

הוא הסב פניו אליי.

החיוך החברי נעלם ואיננו. משהו השתנה. עיניו התכולות הבריקו עתה בצבע הפלדה.

"שמע נא, בחור. עכשיו במלוא הרצינות: אני מזהיר אותך. שים לב. ושלא תגיד אף פעם, במיוחד כאשר תהיה עמוק בתפקיד, שלא הזהרתי אותך עוד מהרגע הראשון. הנה, כל הקלפים מונחים על השולחן. לא מסתירים ממך דבר, במיוחד את העובדה שזו מלאכה מסוכנת, מלוכלכת

ומה לא. כל כך מסוכנת עד שלא תוכל לתאר לעצמך עד כמה. להיות מסתערב ולפעול בסביבה עוינת של מבקשי נפשך, אינו משחק ילדים. יותר נכון – זהו משחק באש. אם הצלחת במשימה, אין לאיש מחיאות כפיים עבורך. אם נכשלת, חלילה, אתה כבר יכול לתאר לעצמך מה האויבים שלנו יעשו לך. אתה יכול להתחרט כעת, ברגע זה. לא מאוחר.”

דממה נפלה בחדר.

”התפקיד מחייב אותך להיכנס אל כבשן של אש לזהטת, ועליך לצאת בריא ושלם יחד עם המידע שאנו מחכים לו. שתביא איתך שלל גדול: תוצאות חיוביות. ואני חוזר ואומר לך שלא תלקק דבש. אין בתפקיד הזה דבר כזה. אף פעם. שכח מזה! המשימה היא הרבה יותר ממה שאתה חושב. במילה אחת: מסוכנת. מסוכנת מאוד.” בזאת סיים דבריו ושילב את שתי ידיו על החזה, ממתין לתשובתי.

לא היה צורך להמתין הרבה, כי התשובה הייתה מוכנה עמי מראש. הנעתי את ראשי בחיוב ואמרתי: ”את כל זה שמעתי כבר. הסבירו לי כשהייתי במחנה ההכשרה. חבל על הזמן שלכם: אני מוכן לכול”.

הדובר הרים כתפיים. אצבעותיו החליקו על מעט שערותיו. הוא היטיב ישיבתו בכיסאו. היה זה כיסא עץ חום כהה שראה הרבה שנים – הרבה פקידים ישבו עליו, מכל הלאומים:

מוסלמים, בריטים ויהודים שאך עלו ארצה, כאלה שניצלו ממחנות ההשמדה באירופה וכבר התגייסו לפלמ"ח, ללח"י ולאצ"ל, וכעת, אנשי משרד הביטחון והמוסד... גבו המעוגל של הכיסא חיבק את כל אלה שישבו עליו.

יצחק הידק שפתיים בכוח. כולם כאחד בחנו אותי במבט צולב.

שתיקה בחדר. שום קול לא נשמע. לרגע היה נדמה לי שכולם מתוחים יותר ממני כי אני, להפך, אחרי שאמרתי את משפטי הקצר, כאילו בבת אחת הייתי אני עצמי. שלם. רגוע. באמת ובתמים – מוכן לכול!

הגעתי לפגישה זו בעקיפין, בהמלצת יהודה, חברי הירושלמי משכבר הימים. בתחילה לא הבנתי כל כך על מה מדבר איתי יהודה ועל איזו משימה, אבל הוא טען בלהט שאני מוכשר ומתאים לזה בדיוק. למה בדיוק אני מתאים? לימים נודע לי שהוא זה שסיפר עליי למי שהיה צריך לדעת, וכך פנו אליי וכך הגעתי לפגישה. טירון בן יומו, בחדר זה של שועלי קרבות ותיקים של המוסד.

מהחלון הפתוח בקע שאון הרחוב. אי שם חלפה עגלה של מוכר נפט או קרח, נסיעתה מלווה בצלצולים צרודים ומקוטעים של פעמון ידני. שובל מהדהד של רעשי העיר הגדולה – תל אביב – הדר ומילא את החדר.

המראיין שלי לא ידע מנוחה. קם והחל פוסע בחדר בפסיעות מדודות. שוב ניגש אל החלון אבל הפעם הסתובב שם וחזר. פנה אליי ואמר: "אני דורש ושואל אותך שוב. ענה לי עם היר על הלב. בכנות. מה מידת המוכנות שלך? אמרתי לך, יש לך אפשרות עכשיו להתחרט. אחר כך – אי אפשר. אין דרך חזרה. זהו מדרון חד כיווני. משהתחלת, תהיה חייב לגלוש בו ואינך יכול אחרת, ולא סתם להנאתך לשחק בכל מיני הרפתקאות – יהיה עליך להיות איש ממושמע מן השורה, בעל יוזמה, מרץ, תושייה ואומץ לב. הרושם שלנו, בכל אופן, שיש לך כמה נתונים. לאיש לא ייודע שאתה איש מוסר, מרגל, מסתערב. עליך לנקוט את כל האמצעים כדי שדבר לא יסגיר אותך. שלא יידעו שאתה מגויס לעבודה סודית.

עכשיו תקשיב טוב: בשורות של המוסד ושל משרד הביטחון, ובכלל בעבודה הזו שמציעים לך, לחיילים המסתערבים אין זהות אישית. יהיה לך שם חדש. תקבל תעודת זהות חדשה – הכול כדי להפוך אותך לאדם אחר. אפילו הוריך שילדו אותך, משפחתך הקרובה, לא יידעו על הצד הזה שלך.

אני מחכה כעת לשמוע עוד פעם מה אתה חושב ומה אתה מחליט. קח לך את הזמן. לנו יש די והותר סבלנות לחכות".

שמתני לב כי הוא לא ציין את העובדה שמדובר בפעילות
לא רק בתוך המולדת כי אם גם בארצות אויב.

בלי היסוס, כמובן, עניתי שוב בחיוב.

שלושתם קמו על רגליהם וחיבקו אותי, איש-איש בתורו.
"מברוכ!" , בירכו אותי, "בשעה טובה ושתמיד יהיה לך
מזל טוב".

ואכן, לימים תמיד היה לי מזל גדול...

כך התחלתי את מלאכתי. מצאתי את עצמי בשורות
המסתערבים. אני, יעקובה, פועל בסודיות, חודר אל מאחורי
קווי האויב. מי היה מאמין שאני, הנער הירושלמי השובב
של השכונה הענייה שלי, אגיע לכך? כלל לא העליתי על
דעתי שיבוא יום ואכנס בין דפי ההיסטוריה של תקומת עם
ישראל.

כנראה נקבע מלמעלה שמקומי יהיה בין שורות החיילות
והחיילים המשליכים נפשם מנגד למען המדינה, אלה שזכו
להירשם בין הבנים הנועזים של עם ישראל, אלה שלא
חסכו הקרבה וסיכון עצמי.

גויסתי.

מסע לים המלח

שנים ספורות קודם לכן – ויעקובה עודנו נער ירושלמי,
תאב הרפתקאות וסיכונים.

עוד לא בר מצווה אפילו, ושמו יצא למרחוק כרב
מעללים, אחד שאינו יודע פחד מהו. גבה קומה, מרדן,
נועז ותמיד "מחפש צרות". האם היו אלה הזרעים שנבטו
בו והכינו אותו לקראת מסכת חייו הייחודית, הנועזת?

בוקר שבת בשכונה הירושלמית, ליפתא עילית.

יעקובה צד את חברו דני, הפוסע מבית אמו אל בית אחותו,
ובאמתחתו מיני טובין שהאם שלחה אל בתה.

”הי, דני, אהלך וסהלך! מה נשמע? למה לא שומעים ממך בכלל? מה קרה, נבהלת שנצרף אותך ונעשה אותך החלוץ המרכזי במשחק כדורגל? או ששוב היית לי חולה? תגיד, לאן זה מטייל לך בשעה כזו?”.

דניאל נמוך הקומה נעמד בחשש. יעקובה גדול וחזק ממנו. שמא מתגרה בו? נערי השכונה כולם שומרים מרחק מהנער גבה הקומה הזה, נזהרים מיעקובה ומתעלוליו. דניאל אינו רוצה צרות. במיוחד לא עכשיו. לא, לא היה חולה. גם לא מתלהב ביותר מכדורגל. הרי אף פעם לא נותנים לו את הזכות לעמוד בשער. רק בצד. שם מקומו. שליח, רץ ומביא לנערים את הכדור כשיוצא אל מחוץ למגרש.

עתה התמלא חששות: מי יודע מה יעולל לו יעקובה. בידו האחת נשא דניאל סל קלוע. בתוך הסל יש חלות שבת. גם כמה לחמניות טריות, בצורות של כעכים, שאמו אפתה הבוקר. ביד האחרת החזיק, בזהירות רבה, כד של חלב. ידית מעוגלת יש לכד והוא לופת אותה בזהירות. דניאל היה בדרכו אל סוּזן, אחותו הבכירה שאליה שלחה אותו אמו. סוּזן מטופלת בארבעה זאטוטים קטנים והמטלה של דניאל היא להביא לה צורכי שבת.

אמו ביקשה, לפני צאתו מהבית, שיחזור בהקדם. הוא ממחר. גם אין לו רצון לתת הסברים ליעקובה. שותק דניאל שעה ארוכה ופוזל בעיניו לצדדים.

”נו, תענה כבר!”, חסם יעקובה בגופו את דרכו של דניאל והגביה את קולו, ”שואלים אותך משהו, לא?!”.

דניאל התחנן: ”תן לעבור, אני צריך למהר”.

יעקובה לא ויתר: ”למה שאתן לך לעבור? מה, אתה כל כך ממהר? לאן כל כך נחפז פתאום הילד? מה קרה? מאחר את הרכבת? תגיד משהו, איזה ריח טוב יוצא מכאן. מה יש לך בתוך הסל? אפשר רגע לראות...?”.

דניאל נרתע אחורה. ניסה להסתיר את הסל מאחורי גבו, אבל כד החלב, מה יהיה על כד החלב? חלילה לו שיישפך בדיוק עכשיו. אפילו לא טיפ־טיפה שתלך לאיבוד חלילה. יעקובה עוד מדבר וכבר יד גששנית נשלחת אל הסל. סקרן יעקובה. חייב להציץ מה מתחבא שם בפנים. משך, אפוא, בקצה המפית הלבנה שכיסתה את הסל והתכופף להציץ אל ירכתיו.

”אה, איזה יופי! חלות של שבת. ממש נהדרות! ילד טוב אתה, דני. ממש בסדר. חלות לשבת, הא? וגם כעכים עם שומשום יש... הו, מזכירים לי שאני רעב. הבטן שלי חורקת מרעב. עושים לי חשק לטעום. מתנה עבורנו במקרה? הכעכים האלה בשבילי? במיוחד? אין סיכוי! לא חשוב, נסתדר בינתיים בלי החלות והכעכים שלך. רגע, דני, לא אמרת לי מה יש לך בכד הזה. מים? אני באמת צמא. תביא איזו לגימה...”.

זה היה כבר יותר מדי. החלב דרוש לסוּזן בשביל הילדים שלה. דניאל אזר עוז להתנגד ואמר:

”די, יעקובה. אולי תפסיק להציק כבר? באמת שאני עסוק. אין לי פנאי. סוּזן אחותי מחכה לי. באמת, תן לי לעבור.” אבל יעקובה לא בקלות יותר:

”שמע, חבר, אל תהיה כל כך דואג. אני לא מפריע לך. אבל תכבד אותי באיזשהו כעך קטן. לא יפה לא לכבד חבר. תביא, תביא כעך ואחר כך נדבר על עסקים. יש לי משהו חשוב להציע לך. משהו שכל הבנים יקנאו למה לא הם.”

לדניאל לא הייתה ברירה. תחב אצבעות רועדות אל מתחת למפית ושלף כעך זהוב, עטור בגרגרי שומשום ובמלח גס. הוא הושיט אותו ליעקובה ובמהירות, כחושש, החליק את המפית למקומה.

יעקובה נגס בכעך בתיאבון. הכעך היה פריך, חמים ונמס בפה. לעס בהנאה, בלע ושוב קרע בשיניו הצחורות עוד נתח מן הכעך. בפה מלא אמר:

”תקשיב, דני, נגיד שהיו מזמינים אותך, נאמר, לאיזה טיול. לא סתם טיול. משהו יפה. היית מצטרף?” תחב את שארית הכעך אל תוך פיו והוסיף: ”מה דעתך שאני מארגן אותך דווקא? למה? סתם ככה. כי אתה מוצא חן בעיניי. באמת, נגיד שיצרפו אותך לטיול. אתה ממש תיהנה!”

דניאל די זהיר עם יעקובה.

“איזה טיול? תגיד פרטים ואחשוב. אולי לא כדאי לי. בכל אופן, מתי הטיול הזה אמור להיות? לאיפה הולכים?”

“תביא, תביא עוד כעך אחד ואתה מקבל כזה טיול שלא חלמת עליו”.

לא! תוספת של כעכים – אין. אם ירצה יעקובה, שידבר דברו, ואם לא, דניאל הולך לדרכו. נטל את הידית המעוגלת של הכד וניסה ללכת לדרכו.

“רגע, רגע! אל תמהר כל כך. תפסיד הכול ככה. אני אסביר לך. אם תרצה, תבוא. אם לא תרצה – אל תבוא. בעיה שלך. מה דעתך ללכת לים מחר בבוקר? ראית פעם ים בימי חיך? הנה מציעים לך הזדמנות. לשחות, לדוג דגים, להשיט סירות. כל מיני דברים שעושים בים. יש ים לא רחוק מירושלים, ממש קרוב. אני מציע רק לך ולאף אחד אחר. בכל אופן, אני, כשלעצמי, מחר על הבוקר מוקדם, אני יוצא לים. אם אתה רוצה, תפאדל, בבקשה!”

הרפה ממנו כאומר – לך לך לדרכך.

בימי חייו לא ראה דניאל ים אמיתי. רק בתמונות. למעשה, דניאל ראה רק תמונה אחת. כל פעם רואה בתמונה זו מחזות ונופים אחרים של הים.

לעתים, כאשר הולך אל ביתה של אחותו סוזן, מביט בתמונה של הים שאצלה. שם, בביתה של סוזן, התמונה תלויה על מסמר. תמונה קטנה נתונה בתוך מסגרת חומה. אין לתמונה זכוכית שתגן עליה מפני האבק. פעם, לפני הרבה זמן, נסע בעלה של סוזן ליפו. הביא לה שי, מזכרת מהנסיעה שלו, נסיעה שהייתה אחר כך לפזמון של אגדה. חוזר ומספר על אותה נסיעה אלף ואחת פעם. במיוחד כאשר סר אל בית הקפה של אבו-עבדול. הזדמנות היא עבורו, לחזור ולספר לכל יושבי בית הקפה. גם לכל המעוניינים וגם לכאלה שלא מעוניינים לשמוע. מספר להם באריכות על הנסיעה ומוסיף נופך חדש. מוסיף לסיפורו מיני הרפתקאות פרי דמיונו, כהנה וכהנה.

התמונה הקטנה מיפו תלויה בחדר הטוב, באמצע הקיר בדיוק, בין המזנון למדף הספרים. מעטרת את הקיר כאילו ומייפה אותו עד להתקנא. כל מי שנכנס אל הבית, נכנס ישר אל החדר הטוב. אין לא פרוזדור ולא חדר מבוא. דרך הדלת החיצונית נכנס בנאדם, פוסע וכבר נמצא בחדר הטוב. פינת המטבח הקטנה וחדר השינה היחיד נמצאים בירכתי הבית. האורח, איך שנכנס, רואה את התמונה. בטח תכף אומר בלבנו: "מה נאה בית זה! ואיזו תמונה! ממש מרחיבים דעתו של אדם".

ובתמונה, ים סוער. רב צבעים וגלים: אפור-שחור-כחול. ומצוירת שם ספינת מפרש אוכדת בין הגלים. המפרש שלה זקור ולבן ונוטה לצד בצורה מסוכנת. שטה הספינה בפניה

הכי מרוחקת מלב הים. ואיזו סופה! מטלטלת את הספינה ועוד מעט תטבע, חלילה.

בכל פעם שדניאל מגיע אל בית אחותו, מושיבים אותו בחדר הזה. שם מקבל כוס תה מהביל ורותח עם נענע. עד שהתה יתקרר, דניאל צופה בתמונה של הים. והפעם הוא רואה שם הרבה צדדים אחרים שקודם לא הבחין בהם. לפעמים, רואה עוד אוניות. אולי מגיעות כדי לעזור לספינה הקטנה? אוניות קיטור גדולות. פעם באו לעזרתה אפילו ספינות משא. אוניות מלחמה עמוסות בתותחים גדולים באו. ראה כמה מהן ביחד, אפילו. אלה הגיעו בקבוצה גדולה כמו שחיילים צועדים בסך. אבל חבל שדווקא אז, כשכולם יחד באו להציל את ספינת המפרש, הם התחרטו. כנראה היו פחדנים, חששו לטבוע בתוך הים הסוער הזה.

דניאל ראה גם לווייתנים שטים שם בתמונה. שני לווייתנים ענקיים! ודאי אחד מהם בלע את יונה הנביא ואחר כך הקיא אותו. והבחין גם בלהק שלם של דגי זהב שבמהירות חצו את הגלים. נחפזו מאוד לברוח ולהתחבא היכן שהוא. חששו מפני הסערה הגדולה. עקפו את סירת המפרש כדי לא להתנגש בה. נעלמו במעמקים עוד לפני שהספיק לראותם טוב טוב ומקרוב יותר.

דניאל הניח את הכד ואת הסל על הארץ, הרים מעט את המפית והוציא עוד כעך קטן. "הנה, קח. אוי לי עכשיו מאמא שלי בגללך". נגס יעקובה ברעבתנות בכעך הנוסף ותוך כדי לעיסה של הנאה אמר:

"טוב, העניין כזה. יש ים שהוא ממש קרוב לכאן, אמרתי לך. תגייד בערך, הכי הרבה, פחות אפילו משנים עשר קילומטר. יודע מה זה שנים עשר קילומטר? זה שום דבר! הולכים אותם ברגל בקלי קלות. נגייד שיוצאים בבוקר אל הים וכבר חוזרים. ממש קרוב. זה לא כמו המבצע השלם של הגיס שלך שנסע ליפו. אנחנו נקפוץ לים, נתרחץ ונחזור.

אם אתה רוצה לבוא, בבקשה. אני, בכל אופן, הולך. מחר על הבוקר! אני מזמין אותך רק בגלל שאתה ילד טוב. תהיה מחר בבוקר פה, כאן, במקום הזה. הכי מוקדם. אין לי חשק בגללך ללכת בשיא החום. אם דקה איחרת, אני יוצא לבד ולא מחכה לך אפילו שנייה אחת."

דניאל לא שמע על ים המלח.

"מה יש כל כך מיוחד בים הזה?", שאל, "ים כמו כל ים. כולם יודעים שגם בים של יפו יש מלח. מה יכול להיות כל כך מעניין כבר. גיסי, הבעל של סוזן שנסע ליפו, אומר ששבוע שלם היה בדרך עד שהגיע..."

יעקובה חיטט בציפורן אצבעו בפיו. גרגיר של שומשום נתקע אי שם בין שיניו. מצא לו מקום הגרגיר הזה בדיוק ברווח הקטן שבין שיניו הקדמיות.

"אמרתי לך שאתה מוצא חן בעיניי. ילד חכם אתה. אשכרה! כמעט, הייתי אומר, כמו שלמה המלך. אבל לא לגמרי חכם כי יש לך טעות. עכשיו תקשיב ותשמע טוב: "אין לי

זמן להסברים על ימים ואוקיינוסים. הסברתי לך שיש ים קרוב מאוד לירושלים. זהו, זו עובדה. מה זה שנים עשר קילומטר כבר?! אחת-שתיים נרוץ ונחזור. אם אתה רוצה לבוא, נפגשים פה במקום הזה כמו שאמרתי, על הבוקר. הים הזה כל כך קרוב, שלא חלמת אפילו. תזכור את זה."

"אני צריך לבקש רשות", לחש דניאל בחצי קול, אך יעקובה מיד סתר את דבריו:

"מה פתאום? בשביל מה רשות? זה כל כך קרוב, זה כמו לגשת... נגיד, עד לעיר העתיקה. או נגיד שהלכת פעמיים עד למחנה יהודה וחזרה. אולי טיפ-טיפה יותר. ממש כלום של דרך. לא צריך לבקש שום רשות מאף אחד. אתה כבר ילד גדול ולא בן שלוש. מלבד זה, הטיול שלנו הוא טיול סודי. אם יידעו כולם, תכף כל השכונה תבוא. כבר לא יהיה טיול כיפי. גם לא יהיה מקום בים בשביל כולם."

נימוק משכנע. דניאל הסכים להצטרף.

הנערים נפרדו וכל אחד הלך לדרכו. דניאל הנרגש מיהר עם משאו אל בית אחותו. שם יציץ שוב בתמונה היפה, אבל הפעם תהיה אחרת. מחר יראה את הים האמיתי, גם יראה את דגי הזהב ממש. את הספינות והכול... הו, איזה יום נפלא יהיה מחר! הכול בזכותו של יעקובה. מזל שיש לו חבר כזה. בקוצר רוח חיכה דניאל לבואו של יום המחרת.

יעקובה התעורר עם קרן האור הראשונה של השחר. למעשה, אפילו לפני שפקח עין, ידע שאביו עומד כהרגלו בפנינה הרחוקה של החדר, עטוף בטלית ומתפלל. עששית נפט חלושה עמדה סמוך, ניצבת גבוה על מדף קטן ומפיצה אור חיזור ומרצד. ריח נפט סמיך ומחניק היה בחדר.

יעקובה פטור מתפילה כל כך מוקדם בבוקר. עדיין לא בר מצווה. השים את עצמו, אפוא, כישן שינה עמוקה. את ראשו כיסה בשמיכה החמימה. ליעקובה הייתה נקודת תצפית אל אביו: בין קיפולי השמיכה פתח לו חור הצצה. היה מביט וממתין. צופה בנעשה בחדר. הנה עוד מעט קט, ואביו יסיים את התפילה. ייגש אל המטבח לשתות תה. זמן קצר אחר כך ייצא מן הבית. לרגע זה, שאביו ילך לעבודתו, ציפה יעקובה. אז יקום וייצא לדרך. הרי הים מחכה לו!

יעקובה הקשיב לנשימות הקצובות של שני האחים הקטנים ממנו. הם ישנים באותו חדר עמו וחולקים מיטה אחת. קטן החדר. כל הבית, קטן גם הוא. אין כסף לקנות מיטות ואפילו מקום להעמידן אין. יעקובה מתפלל בלבו שאביו יסיים את התפילה היום יותר מהר. שייצא כבר אל המטבח. שילך מן הבית...! אז יוכל לקום ולהימלט החוצה. השמש לא מחכה ועוד מעט תאיר את העולם במלוא זיווה. חייב הוא לקום ולצאת כי גם דניאל יחכה.

לא אכפת לו ליעקובה אם יספיק לאכול משהו אם לאו. אמו הכינה מבעוד לילה את המיחם – הסמובר – שהביאו

מפרס כשעלו ארצה. מעל המיחם, בדיוק במרכזו, מניחה היא תיון קטן. תמצית כהה וסמיכה מתבשלת בתיון והאדים שעולים מן המיחם צובעים את התמצית בגוון שחור. ריח התה נישא בכל הבית.

יעקובה הקשיב לרעשים הקלים המגיעים מן המטבח. שמע את אחותו הבכירה מדברת בלחש עם האם. שמע גם את שקשוק הכוסות הדקיקות, המיוחדות לשתיית תה. את נקישתן על המגש העגול והממורק.

ודאי אמו שולפת ברגע זה קוביות גבישי סוכר מתוך צנצנת קטנה, ומניחה בצלוחית זעירה ששמה במרכזו של המגש. אך יסיים אביו את התפילה, ייכנס אל המטבח ויישב לשתות תה. ייטול בזהירות גביש של סוכר שקוף. יניח אותו בשימת לב, אי שם במקום כלשהו סודי. המקום נמצא בין הלחי והחניכיים. נוהג הוא למצוץ באיטיות את קוביית הסוכר כאילו הייתה סוכרייה. התה כל כך רותח שאי אפשר לשתות ממנו ולכן אביו ישפוך מעט מן הנוזל על הצלוחית שלו. ילגום מתוך הצלוחית. ישגיח גם שאותה קוביית סוכר בפיו לא תימס מהר. היא צריכה להספיק לשתיית הכוס כולה. עד תומה.

יעקובה מקשיב לקולות הבית. שומע כיצד אמו גוררת את גיגית הכביסה החוצה. לוקחת אותה אל החצר. יום כביסה יהיה היום. מצוין לצורכי המילוט מן הבית. אמו תהיה עסוקה מאוד ולא תשים לב אליו. צריכה היא להדליק את

המדורה להרתחת מי כביסה. אחר כך תיגש אל המחסן מאחורי הבית, שם נמצאת ערימת הענק של הכבסים. תמייך, תחזור אל המדורה והגיגית, תטביע כבסים להשריה ותעשה עוד פעולות כהנה וכהנה. בקיצור, תהיה עסוקה. ינצל יעקובה את הרגע וייצא בלי לתת דין וחשבון לאיש.

אך דווקא באותו הבוקר נתארכה היציאה של אביו. נתאחרה גם אמו בענייני הכביסה. אמנם הגיגית הוצאה אל החצר אבל אמו חזרה פנימה אל הבית. גם לא שאבה מים. צריך לשאוב במשאבה מים ממעמקי בור המים שבחצר. וטרם הדליקה את המדורה בחצר. מה קרה דווקא היום?

במקום זה, התעסקה אמו בענייני הבית. תוך כדי כך, קמו הילדים הבוגרים. צריכים להתכונן וללכת אל בית הספר. התרחצו, התלבשו ואספו את כלי המיטה שלהם. קיפלו אותם בקיפולים מדויקים וערמו אותם בסדר מופתי בגומחה שבקיר. כאשר הגבעה הריבועית של השמיכות נבנתה כסדרה, כיסו אותה בשטיחון צבעוני. גם את השטיח הזה הביאו מפרס. מקשט השטיחון ומטעה: אם מישהו ייכנס לחדר במקרה, תיראה לו הערימה כאילו רהיט של יופי הוצב בבית. ומי יעלה על דעתו שסתם ערימה של כרים, שמיכות וכלי מיטה ישנים ומרוטים מרוב שימוש וכביסות, מוצנעת להם שם.

ודאי אביו כבר הלך לעבודה, שכן שהדלת חרקה על ציריה.

”בוקר טוב! יעקב, קום כבר. מאוחר!”.

ודאי שמאוחר. כל כך קיווה לצאת קודם! התכרבל הנער עוד יותר עמוק בשמיכה. יד רכה נגעה בעדינות במקום שהחביא את כתפו.

”קום, אתה מאחר ללימודים. הנה, קח, תלבש. הבאתי לך גופייה נקייה לבית ספר. קח ותהיה תלמיד טוב היום”.

יעקובה אינו מעוניין בגופיות. גם לא בפנינוקים. יחכה נא גם בית הספר. יש לו לנער תכניות אחרות, לגמרי שונות, להיום. הידק באצבעותיו את השמיכה, הידק היטב והשים עצמו כישן.

היא חשה בתנודה של השמיכה ולא ויתרה. משכה את השמיכה מעל ראשו כדי להסיר אותה.

”די!” קרא בכעס מדומה, ”תני לישון עוד רגע”.

אין לאמו כוח וזמן להתגבר על עקשנותו של הנער. מוטב להניח לו. יישן נא עוד כמה דקות. יצאה אל המטבח והתעסקה שם בענייניה. כעבור כמה דקות חזרה. ישבה על קצה המיטה של יעקובה ובקול רך ומפנק חזרה וביקשה:

”באמת, קום עכשיו. מאוחר! אפילו אבא שלך כבר יצא מזמן. אני רוצה שתקום כבר”. בעצמה קמה מעל המיטה והחלה בסידור יצועם של שני האחים.

“אתה יודע מה? אני בפרס, בעצמי, כל כך רציתי ללמוד. אסור היה שם לילדות ללכת לבית הספר. אני, בגלל זה, לא יודעת לקרוא ולכתוב וכל כך רציתי ללמוד. אבל בני, אתה תלמד. אתה תהיה רופא גדול כמו דוקטור נוימן האשכנזי. אפילו אולי תהיה עורך דין. תלמד בסורבון, בעיר גדולה שקוראים לה פריס. כל היהודים בפרס שלחו את הבנים שלהם ללמוד בפריס. אמרו שבפריס הכי טוב לקנות השכלה. איי־איי, איך שכל השכנות שלי יקנאו בי. יקנאו מאוד! הבן שלי, הרופא הגדול מצרפת. אולי הרופא של ביקור חולים תהיה. חכה ותראה כמה יקנאו”.

עוד מדברת ומתכננת, הסירה את המגבת התלויה מעל מסמר יחיד שהיה תקוע מאחורי הדלת. נטלה את המגבת לכבס אף אותה ויצאה החוצה.

יופי, השטח פנוי! יעקובה זינק מיצועו. הפעם, כהרגלו מדי בוקר, לא גירד את תלתלי ראשו. אפילו לא שפשף את עפעפיו. חייב להספיק ולגמוע את שנים עשר הקילומטרים ובמהירות. הים מחכה ומצפה לו. נטל את הגופייה הצחורה שהניחה אמו קודם לכן על הכר ולבש אותה. מי בכלל צריך גופייה נקייה כשהולכים אל הים? אך מוטב כך: כדי שאמו לא תחשוד בו, ילבש אותה. השמיכות הסתורות, שיחכו להן...

יעקובה ניגש אל החלון על קצות אצבעותיו היחפות. הציץ אל החצר. המדורה הודלקה ועשן היה עולה ממנה בקו ישר

כארוכה דמיונית. אין רוח בחוץ. אפילו משב קל שבקלים לא נושב. מצוין, מזג האוויר בדיוק מתאים לטיול.

צפה באמו שהייתה רכונה מעל ערימת כבסים גדולה. הייתה ממיינת קבוצות-קבוצות של ערימות בגדים. פתח בשקט את דלת חדרו. ריח אוכל חם עלה באפו. אחותו הבכירה עמדה ליד כירת הבישול ובחשה בסיר. פסע אל המטבח בשאננות. מבלי לרחוץ פניו וידיו התיישב ליד השולחן הישן שסדקים נחרטו בו, אחז בכף שהייתה מונחת שם.

”יש משהו לאכול?“, שאל והמתין עם הכף ביד.

אחותו העיפה בו מבט זועף: ”אפשר לחשוב שלמעדני מלך אתה מצפה. נטילת ידיים לא קיימת עבורך?“.

בכל זאת נטלה קערית קטנה ומילאה בה מלוא התרווד נוזל עם תפוח אדמה קטן ויחיד.

”הנה, קח לחם“. פתחה את רשת ארגז הלחם והוציאה משם מחצית הפרוסה לחם שחור. זרקה לפניו את הנתח הדל של הלחם בתרעומת.

”אתה לא חושב שאיחרת כבר לבית הספר?“, מזגה תה בספל קטן והניחה אף אותו לפניו.

”ותגיד תודה כאשר מגישים לך לאכול!“.

יעקובה לא ענה. במהירות, כאילו רודפים אחריו, בלע את המזון. תוך כדי כך, נטל מן התה לגימות גדולות, צורבות את הגרון.

"מה אתה ממחר כל כך? רודפים אחריך? פתאום נהיית לי תלמיד חרוץ? ממחר, שלא יאחר הארון התלמיד הנכבד, לבית ספרו? תאכל כמו בנאדם! מה המהירות הזו?!"

יעקובה הדף את הקערית הצידה, לגם את הטיפות האחרונות של התה והניח את הספל על השולחן. ניגב בגב ידו את פיו וקם בלי לענות. ליד דלת היציאה נעמד לרגע וחזר בו מהתנהגותו כלפי אחותו האהובה. הרי לא יום למריבה היום.

"תודה, תודה רבה לך אחותי המתוקה והיקרה מפז. לא אשכח את נדיבות לבך כי רבה היא", אמר בלעג, מחפה על מבוכתו. אחותו חייכה.

"הו, הו, אלה פסוקים של תלמיד חכם. נו, לך, לך כבר לפני שתאחר לגמרי".

"אני לא מאחר", נמלך בדעתו אם לגלות לה טפח מתכניותיו, "יש יום טיול היום".

היא הניחה לתרווד והרימה גבה בפליאה. "יום טיול?", שאלה, "ממתי יש לך טיולים? שוב אחת מהמצאותיך כדי למתוח אותי?".

יעקובה העמיד פני נעלב: "לא מתחתי אף אחד ואין לי כוונה כזו. מה את יודעת בכלל? יש לי באמת טיול...". ולא פירט. פתח את הדלת ובמהירות יצא אל החצר.

בבת אחת חש בריח העשן החריף של המדורה. צורב עיניים היה. אמו הייתה כפופה עדיין מעל ערימת הכבסים. כלל לא הרגישה כיצד חמק מן החצר.

חופשי כציפור דרור מיהר לדרכו, מקווה שאכן דניאל יהיה במקום הפגישה. תוך כדי כך החליט: אם דניאל יאחר, חלילה, לא יחכה לו אפילו שבירר של שנייה. עלול יעקובה להסתכן. חסר לו שאחותו תצא לבלוש אחריו. חייב, חייב היום להגיע אל הים הגדול בלי שום עיכובים.

דניאל אכן המתין לו.

"היי, דני. צפרא טבא. בוקר טוב. מוכנים לדרך?"

גם דניאל לא סיפר לאיש על עניין הטיול המתוכנן. ולמה שיאמר? אם אך מילה אחת יגיד, ייאסר עליו מיד. לא ירשו לו.

"מאיך אתה יודע שהים קרוב?", שאל דניאל בחשש. יעקובה צעד לפניו בבטחה לכיוון הכרם של פאטמה הזקנה. יחצו את הכרם ויקצרו את הדרך.

"אה, פשוט מאוד. שבת אחת הלכתי עם הנוער העובד. נלוויתי אל אחי שהוא חבר בתנועה שם. שמעתי את

המדריך כשהלכנו לרמת רחל. 'אתם רואים?', אמר, 'מרחוק רואים את ים המלח. בין ההרים. בגיא ההוא שם. בין שני ההרים רואים פיסת ים. רואים אותה? זה הים. היום, למזלנו יש ראות טובה ואפשר מכאן לראות את הים'. שאלתי את המדריך: "תגיד לי, מה המרחק מפה לים הזה?". ענה לי מיד: 'שנים עשר קילומטר'. לא רחוק. מה זה שנים עשר קילומטר מירושלים. זו הדרך הכי קצרה לים. אנשים כאן בירושלים אפילו לא יודעים שדבר כזה קיים ליד הבית שלהם ממש.

יצאו לדרך. הנערים לא הצטיידו באוכל ומים. ירדו בקעות, עלו הרים. בסוף איבדו גם את הכיוון. לא ראו ים. לא ראו כלום. הולכים והולכים, שעה ושעתיים ושלוש... שעת צהריים הגיעה. שניהם רעבים, צמאים וים? אין ים!

בדרך פגשו ערבים חורשים בשטח. שאלו אותם: "מה המרחק מפה לים המלח?". הערבים הסתכלו על שני הנערים כמו על משוגעים.

"ים המלח? יומיים הליכה!"

דניאל שמע "יומיים הליכה" ופרץ בבכי.

"אתה רימית אותי, אתה רמאי אתה, זה...".

אך יעקובה הרגיע אותו: "אל תשים לב. אלה פרימיטיביים, לא יודעים שהים קרוב אליהם. הם כל כך קרובים לים שאפילו בעצמם לא יודעים!".

בכל זאת גם יעקובה קיבל פיק ברכיים. מעשה שטות עשה. עכשיו עמדה בפניו בעיה גדולה: איך חוזרים הביתה ואיך בכלל יוצאים מן העסק הזה? יעקובה איבר כיוון ואפילו לחזור לא ידע כיצד.

לא די בצרותיו הוא, דניאל לא הפסיק לבכות וליילל. יעקובה התרגז, כעס על חברו אבל דבר לא עזר. דניאל ממשיך בשלו: מזיל דמעות שלישי, מנגב אפו בשרוולו וכולו אדום ושרוף מן השמש, כמו סרטן שטבלו אותו ברותחין. בין שטף הדמעות לאנחות ממלמל בלי הפסק: "הביתה! רוצה הביתה!".

מה יעזור בכי? יעקובה, נואש אף הוא, נשא עיניו אל ההרים: מאין יבוא עזרי?

מזל גדול היה לנערים: אי שם במרחק, בכיוון לגמרי אחר, הבזיק לרגע ברק. יעקובה ריכז את מבטו: אין ספק, זו מכונת! קרן שמש נשתברה על שמשת הרכב, שרחוק מאוד היה. אבל הכיוון, כיוון הנסיעה של המכונת פנה אליהם. התבוא הצלה?

"זוז, דניאל, זוז כבר! תתחיל ללכת מהר. גמרנו את החלק הקשה של הדרך. עכשיו נשאר רק החלק הקל ביותר. אנחנו תכף מגיעים אל אזור שבו יש ציוויליזציה".

דניאל לא יודע מה פירוש המילה ציוויליזציה, תרבות, אבל יודע גם יודע שהוא עייף ויותר מזה צמא.

יעקובה המשיך לדרכן את חברו במרץ: "נגיע לכביש, נמצא איזה אוטו שייקח אותנו וכך נחזור הביתה. הנה, רק עוד קצת דרך נשארה לנו והגענו. אתה לא רואה מכאן שזה הסוף? בגלל שהגבעה מסתירה לך אתה לא רואה. עוד מעט ונגיע. אם נרוץ, יהיה יותר מהר".

דניאל איבד כבר את האמון בחברו. אבל בכל זאת, שווה לנסות, הרי ברירה אחרת, אין. אולי יעקובה צודק, אך יעברו את הגבעה הזו האחרונה וסוף הדרך? הנערים רצו, עד כמה שניתן, בשטח הסלעי. יעקובה הוביל אל הכיוון שממנו ראה את ברק המכונית.

הריצה השתלמה: הגיעו אל הכביש המתפתל של ים המלח – ירושלים. אך עלו על הכביש ראו אבן דרך ניצבת שם בצד. באותיות שחורות וגדולות היה חרוט עליה המספר 22.

"יאללה, דני, עכשיו אנחנו בדיוק בסדר. אם פה כתוב '22', סימן שהים כבר קרוב. דרך ההרים, קיצרנו, איבדנו טיפ-טיפה את הכיוון אבל קיצרנו הרבה דרך ואנחנו מגיעים עכשיו חת-שתיים".

שיפועי הירידות התלולות של הכביש משכו את רגליהם לרוץ. כל סיבוב של הכביש נראה להם כקצה הדרך. חשבו שהנה, כבר יראו את המים. אבל לא ראו שום ים ושום מלח. החום גבר והתיש אותם. יותר מזה הציק להם הצמא.

שוב החל דניאל לבכות. הפעם בכי רציני. אבל איך, איך חוזרים הביתה ואיך מוצאים איפה הים הזה?

רעש מנוע כבד וחריקות צמיגים נשמעו במעלה הכביש. הם נעצרו והסתכלו אחורה. משאית גדולה, מאובקת ומלוכלכת, נסעה באיטיות אחריהם, מאיטה את נסיעתה בשל הסיכונים החדים. המשאית הלכה והתקרבה אליהם.

הייתה זו אחת ממשאיות ההובלה הנוסעות בשירות של חברת האשלג. החברה העסיקה משאיות שהיו מעמיסות אשלג כדי להוביל אותו אל תחנת הרכבת בירושלים. בתחנת הרכבת היו פורקים את שקי האשלג ומעמיסים אותם בתוך קרונות משא של רכבת. הרכבת עמוסת האשלג הובילה את האשלג היקר עד לנמל. משם, יצא באוניות למכירה ולהפצה בכל מיני מקומות בעולם.

המשאית התקרבה אליהם. הנערים נופפו בידיהם תוך שהם מקפצים וצורחים מלוא הגרון: "עצור! עצור!".

אבל המשאית של חברת ים המלח המשיכה בדרכה. נואשים הביטו שניהם אחריה בצער. חבל! ההצלה נסעה לה! אבל מה זאת? בכל זאת המשאית נעצרה? רעש בלמים צרם את השממה. שניהם מיהרו להשיג אותה. איזה נס, מזל!

הנהג הוציא את ראשו מבעד חלון רכבו והביט בפליאה בנערים: "מה אתם עושים פה? איך הגעתם הנה בכלל?".

בו במקום צץ ליעקובה רעיון: "רכבנו באופניים של החברים שלנו. על הרמה הרכיבו אותנו. הם היו עייפים ואמרו לנו: 'ים המלח קרוב'. הורידו אותנו פה".

הסיפור היה די מבוזבז. הנהג לא הבין דבר וחצי דבר.

"איזה הורידו אתכם? איזה אופניים, איזה בטיח?! בואו, עלו כבר למעלה!".

הנערים טיפסו בשמחה אל המושב לצד הנהג. המושב היה כל כולו מאובק באבקה לבנה. לא הספיקו להתיישב והנהג חקר אותם: "מה השם שלכם? אני מוסר אתכם עכשיו למשטרה".

בתגובה, החל דניאל שוב לבכות. יעקובה תקע בו מרפק בצלעות.

"שתוק כבר!", ולנהג אמר: "אנחנו לא עשינו כלום. אנחנו לא גנבים ולא שום דבר. אתה רוצה שם, תכתוב: אני דוד מזרחי ולהוא שם קוראים לו פינחס".

הנהג הוציא מכיס חולצתו עטיפה ישנה ומעוכה של שוקולד. השוקולד לא היה שם. רק חתיכת נייר שעטפה אותו פעם. רגע הוסיף ונבר בכיסו. שלף זנב עיפרון והפך את נייר השוקולד. ליקק את חוד העיפרון ורשם משהו על גבי העטיפה הריקה.

”בסדר, רשמתי את השם שלכם. עכשיו תגידו איפה אתם גרים”.

גם כאן סיפק יעקובה כתובות בלתי נכונות, אבל הנהג לא רשם דבר.

כאשר נגמר הליך הרישום, הוציא הנהג את ראשו מן החלון שלצדו והציץ אחורה, אל כיוון מעלה הכביש. אין רכבים. שילב מהלך ויצא לדרך היורדת נמוך מטה. שמחת לכם של הנערים לא ידעה גבול. מסיעים אותם!

אחרי נסיעה של דקות ספורות, הסב הנהג פניו אל שני הנערים המיוזעים: ”רוצים מים?”.

ודאי שרוצים. מאוד. הוא לא חיכה לתשובה והצביע בראשו: ”שם למטה. מתחת למושב. שתו מהג’ריקן. לא קרים, אבל מים”. שתו לרוויה ונרגעו מעט.

אי שם, סמוך לים המלח, נעצרה המשאית.

”טוב, ילדים. אתם תלכו עכשיו”.

הצביע בידו: ”החוף שם. מחכים לכם עם האופניים שלכם. הפעם אני סולח לכם. אבל אל תספרו שנסעתם איתי. לפי החוק, אסור היה לי בכלל לקחת אתכם. אני לא צריך צרות בגלל שני פרחים”.

שני הנערים נענעו בראשיהם ביחד לחיוב, מתכוננים לרדת מהר מן המשאית ולרוץ לים.

הנהג הסתובב ונבר אי שם מאחורי גב המושב: "רק רגע! הנה, לפני שאתם יורדים... חכו".

הופיעו שני תפוזים ולחם קטן עגול וכהה.

"יאאללה, קחו לכם ותרדו כבר ושאני לא אראה אתכם עוד פעם מסתובבים לי על הכביש. לכו!". ונסע לדרכו.

יעקובה ודניאל שמחו לחגוג על הארוחה הבלתי צפויה. ויותר מזה, על שאכן הגיעו אל הים. ראו ים גדול, שקט ושלו כמו ראי ענקי. ללא גל כמעט. ראו גם אנשים טובלים בים. לשמחתם לא היה גבול. אך הגיעו אל קו המים, מיד הורידו את החולצה והמכנסיים. נשארו רק בתחתונים ובגופייה. צלעו על אבני המלח, מזדרזים להיכנס כמה שאפשר יותר מהר אל המים ולהשתכשך. זינקו לתוך המים. היו מרוצים ומאושרים. כמו שאומרים: מבסוטים.

כשהשמש נטתה לערוב, חשו מחדש ברעב ויותר מזה בעייפות. הגיעה העת לחזור הביתה. אך עמדה בפניהם שוב אותה בעיה: איך חוזרים? שוב החל דניאל להציק: "מה נעשה?"

יעקובה חשב שאולי כדאי ללכת לכיוון שנסעה המשאית. שם אולי ישיגו וימצאו את הנהג הנחמד שהסיע אותם. אולי יסכים להסיעם חזרה לירושלים.

למעשה, המקום שבו הנהג הוריד אותם לא היה רחוק ממפעלי האשלג. אחרי צעידה וריצה, התקרבו אל המפעל. ראו שורת משאיות חונות.

יעקובה ניחם את חברו: "תכף תראה. הנה, תסתכל, כבר מתארגנת השיירה של המשאיות. נעלה על איזו משאית. הכול יהיה בסדר".

השיירה לא הייתה סתם שיירה. החלוץ בראש השיירה היה משוריין. משוריין נוסף, נוסע בסוף השיירה. באותה עת היו בארץ המאורעות, ערבים היו יורים בכל האזור על רכבים נהוגים בידי יהודים, והשיירה עמוסת האשלג הייתה יוצאת לדרך ונוסעת בליווי משטרת. שני המשוריינים שומרים עליה מלפנים ומאחור. כל נהג צויד גם באקדח מאוזר. אקדח גדול עם קת של עץ, על כל מקרה שלא יבוא.

"שמע, דני, אני הולך לטפס על האוטו האחרון. אתה תטפס אחריי ונתחבא שם בין השקים. אפילו לא ירגישו בנו. נגיע לירושלים בקלות".

יעקובה אמר ועשה. טיפס ועלה בזריזות אל ארגז המשאית ודניאל אחריו. הנערים התחבאו בין השקים. בדיוק אז ניתן האות לנוע ושיירת המשאיות יצאה לדרך. יעקובה ודניאל שכבו על מצע שקי האשלג. כעבור דקות של נסיעה, שקעו בשינה מתוקה. ישנו שינה מתוקה כל הדרך עד לירושלים.

עלתה שיירת המשאיות לירושלים ונעצרה בתחנת הרכבת. למרות שעות הלילה, ההמולה שם רבה: סבלים, צעקות, שאון רב.

הנערים ניצלו רגע שאיש עדיין אינו שם לב למטען המשאית והציצו ממחבואם. השטח אכן פנוי. כולם עסוקים בשלהם. קפצו מן המשאית כשהם מעוטרים מכף רגל ועד ראש באבקה לבנה ומיהרו לרוץ אל השכונה.

השעה כבר הייתה שמונה או תשע בערב כשהגיעו אל השכונה שלהם. מיהרו אל פנס הלוקס, מקום מפגש הצעירים. שם, מתחת לפנס הזה, היו נערי השכונה נאספים מדי ערב. שם נרקמו התכניות לביצוע תעלול או משחק או סתם לכילוי זמן בצוותא מתחת לאור הפנס.

כשזוג המטיילים האגדיים הגיע למקום, כבר היו שם כמה נערים. יעקובה ודניאל מיהרו אליהם בהתרגשות. "היינו בים המלח היום!", הכריזו בגאווה.

"איזה ים? מה ים?", ביטלו הנערים את דבריהם, "מה אתם חושבים, שנאמין לשקרים שלכם?".

דניאל התמלא חשיבות עצמית וקרא בניצחון: "מה, אתם לא מאמינים לנו?! תראו את הגופייה. תלקקו, תראו כמה מלח יש עליה!".

טוב, אין צורך ללקק גופיות מלוחות, רק להתקנא ביעקובה ובדניאל...

שני הנערים סיפרו עוד ועוד חוויות, וכשנתאחרה השעה, הלך דניאל לביתו. יעקובה נשאר עוד קצת עם הנערים עד שהתחילו כולם להתפזר. הגיעה העת לישון, שינה מתוקה של הצלחה.

התגנבו אל בתיים ואיש איש למיטתו.

אך יעקובה לא הספיק הרבה לישון. היה באמצע חלום כאשר לפתע נשמעו דפיקות חזקות על הדלת. יעקובה התעורר בבהלה: מה קרה? הדפיקות נמשכו, חזקות ועקשניות.

כאשר פתח אביו של יעקובה את הדלת, התפלא על האורחים הבלתי צפויים בשעת לילה כזו. ומי האורחים הבלתי קרואים? לא אחר כי אם אביו של דניאל, גורר אחריו את הבן שלו הנראה אומלל כמו טלה המובל לשחיטה.

רק נכנסו פנימה וכבר צעק בקול חזק על אביו של יעקובה.

"הבן שלך, פרא אדם! עוד יביא עלינו אסון. לא מספיק שהוא פרא אדם בעצמו, עוד הוא לוקח גם אחרים איתו. שניהם היו בים המלח היום. דניאל שלי שרוף כולו. תראה, תראה איזו מכת שמש קיבל בגלל הבן שלך. הכול בזכות ה'תכשיט' שלך. באיזו רשות הבן הסורר שלך גורר את הילד שלי? ועוד למדבר לוקח אותנו! למדבר!"

אביו של יעקובה פרץ בצחוק קולני ומיד הרצין: "מדבר? על מדבר סיני אתה מדבר? לא הספיקו לנו ארבעים שנה לנרוד במדבר שאתה מספר לי עכשיו נסים ונפלאות? תגיד לי, אתה חולם או מטורף? איך יכולים שני ילדים קטנים כאלה ללכת לים המלח? שטויות אתה מדבר ומבייש זקנתך. אין לבן שלי מה ללכת ומה לחפש בים המלח, ובטח שאין לו מה לחפש במדבריות. מה אתה, טיפש שמאמין לסיפורי ילדים? ים המלח, חה-חה! אתה יודע איזה מרחק זה? זה רחוק, רחוק חביבי. איך הם יגיעו לשם? יעופו כמו ציפורים, במקרה? מה, וכי כנפיים לעוף יש להם?".

אבל אביו של דניאל לא ויתר: "ברגל! לידיעתך, הלכו שניהם ברגל. עד לחוף ברגל!".

אביו של יעקובה סירב להאמין למשמע אוזניו.

"מה אתה מספר לי שהלכו ברגל? עד ים המלח? ברגל?! זו הבדיחה הכי גדולה ששמעתי בימי חלדי. שטות מוחלטת. ודאי יצאת מדעתך או שאתה שיכור כלוט!".

"אני לא שיכור וגם בכלל לא משוגע. אתה המשוגע כאן שלא מחנך את הבן שלך. מה, אתה לא מאמין ליי בבקשה, במטותא ממך, תואיל ותבדוק את הגופייה של הבן היקר שלך. בדוק אותה! גע בה!".

אביו של יעקובה היסס. בכל זאת ניגש אל יצועו של בנו. זה השיים את עצמו כמו אחד שישן שינה עמוקה ביותר.

יעקובה ישן בגופייה כמובן. הרי כסף לפיג'מה לא היה. היה לבוש באותה גופייה ממש מן הבוקר, זו שאמו הביאה לו כשבאה להעיר אותו וביקשה ממנו שילבש נקי לבית הספר... עם הגופייה הזו גם טבל בים המלח...

האב הסיט את השמיכה מעל ראשו של יעקובה. לא היה צורך בבדיקה: הגופייה הייתה נוקשה כמו גבס.

ידיים כועסות נייערו את יעקובה ושלפו אותו מתוך המיטה אל סטירת לחי הגונה. הסטירה בערה וצרכה את פניו. באישון לילה לחטוף סטירה – נורא ואיום! עוד יותר על לחי שרופה מחשיפה של יום שלם לשמש. סטירה כואבת, שבאה אחרי יום כל כך נפלא. טוב, לא חשוב. בסך הכול הייתה סטירה כמו כל הסטירות. לא נורא. מס שצריך לשלם. קורבן על מזבח הטיול הגדול. המסע אל המקום הנמוך ביותר בעולם. והוא, יעקובה, זכה לטבול בים! היה שם!

ויבואו עוד סטירות ונזיפות חדשות לבקרים, בעקבות עוד רעיונות ומעללים, אבל אלה לא פגעו בתכניותיו של יעקובה. כזה היה יעקובה הילד – יש עוד ועוד תעלולים רבים באמתחתו. עוד הרפתקאות ואתגרים מלהיבים ומסוכנים לא פחות מאלה שחווה היום ואין הוא מוותר אף לא על אחד מהם.